

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Westerlund, E. (2022). Vad gör högskolorna för att mota klimatkrisen? *Vaasa insider*, 17.8.2022.

25.8.2022

Emma Westerlund: “Vad gör högskolorna för att mota klimatkrisen?”

Kolumnen har publicerats i *Vaasa Insider* 17.8.2022.

Skribenten Emma Westerlund är utbildningsdesigner och utbildningsledare inom konst, foto och design vid Yrkeshögskolan Novia.

När framtiden tittar tillbaka på vår tid kommer de att ställa kritiska frågor om huruvida utbildningsorganisationer gjorde vad de kunde när världsläget övergick från att vara i ett tillstånd av klimatförändring till att vara i en fullständigt alarmerande klimatkris.

Vi är redan långt inne i den klimatkrisen, och utbildningar har fortfarande ett för passivt förhållningsätt till vad det på allvar betyder att utbilda framtidens professionella. De professionella som ska kunna jobba för ett hållbart samhälle. Ett på riktigt hållbart samhälle – ur ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.

Att säga och skriva de rätta orden är förhållandevis lätt. Att åstadkomma förändring och göra rätt är så vansinnigt mycket svårare.

Kunskap behövs

Forskningscentrum och utbildningar inom klimat, hållbar utveckling och cirkulära processer har börjat dyka upp på olika högskolor och universitet runt om i världen. Det är en positiv utveckling. Men detta borde vara självklara, omfattande, delar av alla utbildningar – i hela världen och oavsett bransch.

Ingen studerande borde kunna erhålla examen utan att ha en djup förståelse för, bland mycket annat, det komplexa samhället, klimatforskning, hållbarhetsprocesser, miljöansvar, biologisk mångfald och den egna påverkningsmöjligheten.

Högskolorna har ett mandat att vara med och utveckla våra regioner och olika typer av både regionala och globala samarbete. I det mandatet bör vi också läsa in ett stort ansvar.

Oavsett om det handlar om konstnärer, musiker, ingenjörer, företagsekonomer, sjukskötare eller sjökaptener är kunskapen om hur världen mår avgörande. Alla dessa, samt givetvis alla andra yrkeskårer, behöver en djup kompetens gällande vad såväl individ som samhälle kan göra, i stort och smått, för ett i verkligheten hållbart samhälle.

Alla yrkeskårer behöver en djup kompetens gällande vad såväl individ som samhälle kan göra för ett hållbart samhälle.

När vi ser omkring oss i världen, lyssnar på politiska diskussioner, tar del av forskning, funderar över lagstiftning (och avsaknad av lagstiftning), granskar näringslivet och konsumtionssamhället samt ärligt känner efter med vårt eget klimatsamvete är det lätt att bli modlös. Ganska omgående kommer känslan som viskar, eller vrålar med fulla lungor, att vi lika gärna kan sätta oss ner och ge upp, eller vänta på att någon annan gör något, för jag kan inte påverka något.

Det är utbildningars skyldighet att ge de studerande adekvata kompetenser om den klimatkris som råder, så att varje individ ges möjlighet att både engagera sig och agera. Men vi behöver också kunna möta den oro som klimatkrisen ger upphov till.

Vi har ett ansvar

Individen har ett ansvar. Individen har påverkningsmöjligheter. Samhället har ett ansvar. Samhället har påverkningsmöjligheter. Och utbildning spelar en nyckelroll för både individ och samhälle.

En ständigt ökande grad av medvetandegörande och kunskap, oförskönad kommunikation och långsiktigt ansvarstagande från utbildningshåll gör skillnad. Även forskning, utveckling och innovation inom högskolorna har samma nyckelroll både för individ och samhälle.

Men för dessa, såväl utbildning som forskning och utveckling, är det en fråga om prioritering. När kommer vi till den punkt att vi på allvar prioriterar hållbarhet, på ett sätt som faktiskt är fullständigt avgörande för framtida generationer? Och detta i sin tur kommer att ge avtryck på våra studerandes framtida arbetsplatser.

När kommer vi till den punkt att vi på allvar prioriterar hållbarhet?

Begreppet planetära gränser visar på de processer i miljön som skapar stabilitet för livet på jorden. Alla dessa påverkas av oss människor och vad vi håller på med. Forskare försöker definiera säkra gränsvärden utifrån vetenskapliga underlag.

Inom flera av dessa indikatorer har vi redan långt överskridit de kritiska gränserna då det blir sannolikt att plötsliga negativa förändringar inträffar. Det är alarmerande att vi själva genom, bland annat, våra livsval, vår efterfrågan på energi och naturresurser samt vår ständigt ökande konsumtion överskrider de planetära gränserna och på det sättet hotar vår egen trygghet.

Utbildningsinstitutioner har möjligheten, och ansvaret, att vara obekväma. Att vara de som skapar opinion och provocerar. Men vi behöver också med de mest kritiska ögonen se över våra egna organisationer och våra egna tillvägagångssätt.

Och framför allt måste vi se över våra egna läroplaner och skapa utrymme för en fullständigt framtidsavgörande kunskapsbas inom alla våra utbildningar. Vi är redan flera årtionden efter i det arbetet.

Vi behöver vara ideologiska, fokuserade på cirkularitet, omställningsdrivna och fungera som inspiration för andra. Låt oss omgående (utmana oss själva och) skapa utbildning och utbildningsinstitutioner som ärligt kan möta de kommande generationernas frågor med svaret att vi gjorde allt vi kunde

Foto: Benjamin Nordberg